

FESTIVAL VAN VLAANDEREN MECHELEN PRESENTEERT

LUNALIA

MA 27.04 – 20:15

A Piacere

Solo recital

Fahmi Alqhai

60% meesters
30% verstillig
10% Rock

LOCATIE

Predikherenkerk

BEZETTING

Fahmi Alqhai, viola da gamba

IN SAMENWERKING MET

Cultuurcentrum Mechelen

Met dank aan theezaak Café Gourmand voor de
gloedvolle geschenken voor de artiesten

Programma

Gaspar Sanz (1640-1710)

Marizápalos

Marionas & Canarios

Tobias Hume (c.1569-1645)

Captain Hume Pavan

The Spirit of Gambo

Captain Humes Galliard

Monsieur de Sainte-Colombe (c.1640-c.1700)

Les Pleurs

Marin Marais (1656-1728)

L'Arabesque

Les voix humaines

La Guitarre

Antoine Forqueray (1672-1745)

Chaconne La Morangis Ou La Plissay

Anonymous-Fahmi Alqhai

Variaties op "El cant dels ocells"

Fahmi Alqhai

Variaties op een thema van Joe Satriani Theme

Jimi Hendrix (1942-1970)

Purple Haze

Viola da gamba & arrangementen: Fahmi Alqhai

Een garage band voor oude muziek

Viola da gamba-speler Fahmi Alqhai droomde van heavy metal, maar kwam per toeval in de wereld van de oude muziek terecht. Zijn ensemble Accademia del Piacere ademt dezelfde energie als die van een garage band. Nauw verbonden met elkaar, thuiskomend in een eigen geluid. Tegelijk zoekt Alqhai maar wat graag de vrijheid op om voorbij de eigen grenzen te springen: zelfverzekerd, vurig en virtuoos. Voor Lunalia presenteert hij vier verschillende projecten boordevol bezieling: 'verbinding, daar doe ik het voor.'

Hoe ben je als Syrische jongen, die op zijn elfde naar Sevilla verhuisde, bij de viola da gamba terecht gekomen?

Dat was eigenlijk een groot toeval. Ik had in Syrië een beetje piano leren spelen. Later, in Sevilla, begon ik met keyboard en elektrisch gitaar. Samen met enkele tienervrienden hadden we een garage band, waarmee we heavy metal speelden. Een van de bandleiden zei me op een dag dat hij vond dat ik naar het conservatorium moest, omdat hij vond dat ik talent had. En ik vond dat geen slecht idee omdat ik graag beter wilde begrijpen wat ik deed: ik wilde de theorie achter de noten leren kennen. Maar op het conservatorium zeiden ze me: 'we onderwijzen hier geen enkel instrument dat je kan inpluggen.' Wat een teleurstelling! Het enige instrument waarvoor ze me wilden toelaten was de viola da gamba (lacht).

Van de elektrische gitaar naar de viola da gamba: wat een wereld van verschil.

Inderdaad. In het begin zag ik mijn studie vooral als een manier om uiteindelijk beter gitaar te kunnen spelen. Maar na enkele jaren begon mijn docent me aan te moedigen om concerten te spelen in het officiële circuit en zo verdiende ik vanaf m'n negentiende de kost als gamba-speler.

Ben je uiteindelijk wel verliefd geworden op je instrument?

Weet je, sommige muzikanten maken van hun instrument bijna iets sacraals: iets wat je elke dag netjes moet afstoffen en met de grootste zorgen moet omringen. Zo is het voor mij niet. Voor mij is de viola da gamba vooral een instrument: het is een middel om muziek te maken, een middel dat ik na al die jaren enorm goed beheers en waar ik mezelf het beste mee kan uitdrukken. Ik speel nog steeds graag piano en gitaar, maar met de gamba kan ik op dit moment gewoon méér vertellen.

En de heavy metal: is dat een afgesloten hoofdstuk?

Helemaal niet. Ik luister nog altijd vaak naar klassieke bands zoals Helloween, Megadeth, Iron Maiden, ... Ook het gevoel van zo een garage band heeft me nooit helemaal verlaten. Toen we Accademia del Piacere oprichtten had ik precies dat voor ogen. Ik speelde in heel veel verschillende professionele ensembles mee en ik

genoot daar ook wel van, maar tegelijk voelde ik dat ik in mijn hart iets anders wou: mijn eigen verhaal vertellen mét gelijkgestemden.

Je broer en je echtgenote zijn vaste leden van het ensemble. Heb je die vertrouwdeheid nodig?

Het maakt ons project gewoon nóg persoonlijker. We kennen elkaar door en door, we weten wat we aan elkaar hebben. Javier Núñez, onze klavecinist, ken ik ook al dertig jaar. Hij is de peetvader van mijn dochter. Zie je, het is net als in een *garage band*.

Met jullie eerste programma op Lunalia, 'Spain On Fire', keren jullie terug naar een geliefd repertoire: de Spaanse muziek uit de 16de en 17de eeuw.

Met dit programma willen we eigenlijk naar de wortels van alle clichés over Spaanse muziek reizen. Je hoort zo vaak zeggen dat Spanjaarden zo 'vurig' zijn, dat hun muziek zo 'opzwevend' of zo 'passioneel' is. Dat zijn natuurlijk clichés. Maar tegelijk merk je dat ook in de 17de eeuw de Spaanse muziek in andere landen al omschreven werd als iets heel bijzonders: gloedvolle muziek vol virtuoze versieringen en vrije improvisaties. De Spaanse muziek bestond op dat moment uit een unieke mix van Christelijke, Joodse en Arabische elementen aangevuld met muziek van de Afrikaanse slaven uit de kolonies. We willen het energieke vuur van die mix terug aansteken.

Jij kwam als een elfjarige buitenstaander in Spanje aan. Hoe beleefde jij die 'vurige' Spaanse cultuur?

Wat dat betreft liggen de Arabische en de Spaanse cultuur niet ver uit elkaar (*lacht*). Juist daarom ook vind ik die Arabische basis in de Spaanse muziek ook zo belangrijk.

In het tweede programma, 'L'Ange et le Diable', brengen jullie ons muziek van twee Franse gamba-virtuozen, Marin Marais en Antoine de Forqueray. Krijgen we dan een heel andere kant van jullie te horen?

Dat kan bijna niet anders. Maar het is wel muziek die ook nauw aan mijn hart ligt. Voor viola da gamba-spelers is dit ons basis-repertoire. Ik heb het zoveel gespeeld dat het bijna een deel van mij is geworden. De muziek van Marin Marais vervult me telkens weer met ontzag: ze is zo organisch, zo natuurlijk. De poëzie van zijn muziek is glashelder. Terwijl de muziek van Forqueray net helemaal niet organisch is, ze brengt je bij de donkere kant van het bestaan. Forqueray spelen is technisch ook behoorlijk uitdagend. Hij brengt je voorbij je eigen grenzen en daar hou ik van.

Wat betekent virtuositeit voor jou?

Ik ben er dol op, echt. Ik hou ervan om zotte uitdagingen aan te gaan en daar dan jaren aan een stuk voor te studeren, zoals de Chaconne van Bach die ik in 2016 op plaat heb gezet. Soms spendeer ik een maand lang al mijn oefentijd aan één enkele

capriccio van Paganini. Dat is bijna onspeelbaar op viola da gamba, maar ik push mezelf om dat dan toch te proberen. Het is een beetje als fitness, zo hou ik mezelf in vorm.

In je soloprogramma verras je ons dan weer met een bewerking van een gitaarsolo van Joe Satriani.

Dat is ook zo begonnen! Jarenlang was die solo voor mij gewoon een technische uitdaging. Toen ik me realiseerde dat ik hem echt kon spelen, ben ik hem op concerten beginnen brengen. De luisteraars zijn er dol op. Het gekke is dat ze vaak niet eens doorhebben dat het geen oude muziek is. Dat komt omdat de song gebaseerd is op hetzelfde akkoordenschema als dat van de *marionas*, een Spaanse dans uit de 17de eeuw. Die herhalende baspatronen van toen hebben nog altijd diezelfde hypnotiserende uitwerking. Prachtig vind ik dat.

Jullie sluiten je residentie af met een grote liefde van je: de samenwerking met flamenco-artisten. Wat maakt dat je telkens opnieuw naar die formule terugkeert? Ik woon in Sevilla, een echte flamenco-stad. Toen ik jong was en voor het eerst voelde dat ik een muzikant wou worden luisterde ik maar naar twee dingen: heavy metal én flamenco. Als je me toen vroeg wie de allerbeste gitarist ter wereld was, dan zou ik sowieso 'Paco de Lucia' geantwoord hebben (*lacht*). Ik wist altijd al dat ik iets met flamenco wou doen, maar ik was tegelijk ook bang omdat het niet 'mijn' muziek was. Ik heb geen muzikale vorming in die traditie en dat heb je echt wel nodig. Flamenco-artisten gebruiken melodische en ritmische patronen die je moet leren kennen en begrijpen. De muzikale communicatie verloopt anders, zelfs de manier waarop je 'telt' in de muziek is anders. De eerste keer dat we samen optraden, was ik echt zenuwachtig. Maar dat is ook mooi, je springt verder dan je kan en als je goed in je vel zit, dan maken zulke sprongen je leven zoveel rijker.

In flamenco spreekt men over 'duende', de bezieling die muziek kan teweegbrengen. Voel jij die bezieling ook?

Elke muzikant kent dat. Sowieso. In de Arabische muziek noemt men het 'tarab': het gevoel dat er iets groters ontstaat terwijl je aan het spelen bent. Ik kan me eerlijk gezegd niet voorstellen dat je daar als muzikant *niet* naar zoekt.

Maar toch is niet elk concert even beziel. Hoe komt dat dan?

Ach (*lacht*)... Soms ben je gewoon moe, je hebt lang gereisd, de kinderen doen lastig of je hebt ruzie met je vrouw. Dan is die bezieling moeilijk te vinden. Maar met de ervaring van de jaren lukt het me steeds beter om zelfs dan tóch tarab te ervaren.

Je nodigt die ervaring uit. Desnoods doe je even alsof en dan komt het wel. Het verbindt je met je instrument, met de muziek en ten slotte ook met het publiek. Daar doe ik het voor.

Annemarie Peeters

Biografie

Fahmi Alqhai

Alqhai heeft al van jongs af aan regelmatig samengewerkt met enkele van de meest prestigieuze internationale ensembles voor oude muziek, zoals Hespèrion XXI (Jordi Savall) en Il Suonar Parlante (Vittorio Ghielmi), en heeft als solist opgetreden met grote orkesten, waaronder het Spaans Nationaal Orkest, het Galicisch Filharmonisch Orkest, het Lausanne Vocal Ensemble (Michael Corboz) en het Barokorkest van Sevilla. Zijn artistieke interesse reikt verder dan oude muziek, en hij heeft ook deelgenomen aan hedendaagse muziek- en jazzprojecten met musici zoals Uri Caine.

Hij heeft opnames gemaakt voor labels als Deutsche Harmonia Mundi, Alia Vox, Glossa, Winter & Winter en zijn eigen label Alqhai & Alqhai en is regelmatig te zien en te horen op televisie en radio over de hele wereld.

Hij studeerde bij Ventura Rico in Sevilla. Later studeerde hij bij Paolo Pandolfo aan de Schola Cantorum Basiliensis en bij Vittorio Ghielmi aan het Conservatorio della Svizzera Italiana in Lugano. Naast zijn muzikale opleiding behaalde hij een diploma in de tandheelkunde aan de Universiteit van Sevilla.

Gloed

Een filosofische kijk op het festivalthema door Mathias Coppens

De mens is de enige soort die vuur kan maken. Vuur, een archetype dat voorkomt in verschillende culturen, de metaforische motor van ons bestaan. Voor de prehistorische mens was de beheersing van vuur essentieel om te kunnen overleven. Dat uitte zich niet alleen in het beter kunnen bereiden van voedsel, maar ook in het afschrikken van roofdieren. Samen rond het vuur, veilig en warm, een essentieel element in gemeenschapsvorming. De eerste verhalen zijn wellicht verteld in die context: vuur als voorwaarde voor de kunst van het vertellen.

Vuur komt dan ook vaak terug in die eerste overgeleverde verhalen, denk maar aan de Griekse mythe van Prometheus, de bringer van het goddelijke vuur. De vlam als kosmische trilling: een ongrijpbare kracht, een bron van energie met een al even vernietigende werking. Energie komt van het Griekse *en-ergeia*, wat we kunnen ervaren 'in de werking'. Vuur is een vorm van energie die op een bepaald moment in het menselijke denken tegenover materie komt te staan. Vanuit recent wetenschappelijk onderzoek weten we echter dat materie zich schijnbaar presenteert als vast, maar eigenlijk ook constant onderhevig is aan verandering.

Dualistisch denken en een meer holistisch levensbeeld wisselen elkaar af in de geschiedenis van de mensheid. Verlichtingsfilosofen plaatsen het subject naast het object, de natuur is een systeem dat de mens kan ontrafelen vanuit empirisch onderzoek. Lichaam en geest staan tegenover elkaar en vormen in die periode de basis voor de wetenschap en de ethiek. Later, in de 19de eeuw, zoeken filosofen dan weer naar een integratie van uitersten: de mens als deel van de natuur, of de natuur in de mens. Voor Schopenhauer is *die Wille* het centraal begrip: een natuurlijke kracht waar alles en iedereen aan onderworpen is. Schopenhauer baseert zich onder meer op het concept *conatus* van Baruch Spinoza: de fundamentele kracht die in alles aanwezig is om te blijven bestaan. In de vroege 20ste eeuw introduceert Henri Bergson het begrip *élan vital*, alweer een nieuwe metafoor voor de scheppende kracht van de evolutie. Een vijftigtal jaar later bouwt Robert R. Pirsig zijn filosofisch denken op rond het begrip *quality*, voor hem de fundamentele kracht in het universum die alles, van atomen tot dieren, stimuleert om zich te ontwikkelen. En dan spreken we nog niet over niet-Westerse wereldbeelden zoals het Taoïsme of de religieuze zienswijzen van inheemse natuurlvolkeren die meestal een vergelijkbaar concept centraal stellen.

Niettegenstaande dat al die begrippen hun eigen specifieke nuances hebben, zouden we toch kunnen stellen dat ze allemaal min of meer verwijzen naar een onverklaarbare oerkracht, die wel te beschrijven is, maar enkel ten volle kan begrepen worden in de ervaring. Die ervaring beweegt ons, ze heeft het potentieel te ontroeren. Emotie komt van het Latijnse *e-movere*: in beweging brengen, het naar buiten bewegen. Dat is dan ook het terrein van de kunsten en bij uitstek dat van de muziek. In de Romantiek wordt de absolute werking van muziek gezien als de vertaling van die oerkracht in klank. Of muziek iets kan betekenen buiten zichzelf wordt de discussie. Doorheen de geschiedenis van de mens werden er tal van metaforische betekenissen aan muziek gegeven: van de opvoedkundige bedenkingen van Plato tot de affectenleer van J. Mattheson om maar enkele West-Europese voorbeelden te noemen. Maar al die betekenissen die werden gegeven aan bepaalde samenklanken zijn sterk afhankelijk van culturele parameters, sociale codes en veranderen van tijd tot tijd. En toch zijn er bepaalde muzikale archetypes die in verschillende culturen dezelfde associaties oproepen en tijdloos blijken te zijn. Het *lamento* is zo'n voorbeeld: de dalende bas als uiting van verdriet. Als er iets universeel blijkt te zijn, is het wel de verklanking van verlies.

Er zijn veel aspecten aan het muziek maken: er is de intellectuele dimensie van haar architectuur, de proportionele ordening van klank in tijd, er is haar fysische betekenis als klankgolf, haar emotionele betekenis die voortvloeit vanuit haar retorische en dramatische taligheid, haar sociaal-culturele betekenis en ga zo maar door. Toch ervaren we muziek als een geheel, een unieke balans tussen hoofd en lichaam. Dat die ervaring ontzettend krachtig kan zijn, zal niemand ontkennen. Wanneer we onze muzikale ervaring willen delen, zijn we veroordeeld tot taal, tot metaforen. Het is niet toevallig dat we in ons enthousiasme dan vaak zeggen dat de muzikanten 'met passie speelden', of dat de muziek 'vurig' klonk. Muziek, passie en vuur zijn immers allemaal metaforen voor die onbekende oerkracht, de motor van ons bestaan. Het concertritueel is niet anders dan het samen onderhevig zijn aan die kracht, een ervaring die teruggaat tot de vlammen van onze prehistorische zelf.

Het gesprek dat volgt op die ervaring kan enkel maar een herinnering zijn aan wat was, een mijmering over een vervlogen moment. De schoonheid van die ervaring ligt uiteindelijk in haar vergankelijkheid, in haar gloed. Gloed is dus wat overblijft, een restant van wat ooit in alle hevigheid oplaaide. Als ook dat is uitgedoofd, ontstaat er een existentieel verdriet. Vanuit die introspectieve eenzaamheid groeit het brandend verlangen om terug samen te komen om die oerkracht terug te beleven. Die wederkerende cyclus zit in ons DNA geprint: het collectief ervaren van kunst is een viering van het leven zelf, ze raakt ons tot in de kern van ons bestaan.

Mathias Coppens

Predikherenkerk

In 2010 besliste het stadsbestuur van Mechelen om de nieuwe stadsbibliotheek te vestigen in het voormalige Predikherenklooster, een gebouw dat in de 17e eeuw een bloeiende kloosterorde herbergde. Meteen na de restauratie van het klooster-gedeelte werd de focus verlegd naar de restauratie van de kerk. Net zoals in het klooster kozen de ontwerpers voor een 'zachte aanpak' waarbij zoveel mogelijk sporen van de lange bouwgeschiedenis zichtbaar bleven. Zo werden het baksteen-metselwerk, het pleisterwerk en de verweerde natuursteen zoveel mogelijk behouden. Het resultaat is een indrukwekkende podiumzaal voor concerten en lezingen, met plaats voor 130 personen.

EXPERIMENT/ALLENDE
KUNST/THEATER/JAZZ/ACT
KLASSIEKE MUZIEK/POËZIE,
DESIGN/FOTOGRAFIE/DANS
OUDE MUZIEK/LITERATUUR
OPERA/ARCHITECTUUR/
FILOSOFIE/FILMMUZIEK/
GESCHIEDENIS/ERFGOED/GA
HEDENDAAGSE MUZIEK/FEST
POLITIEK/ECONOMIE/WORL
PERFORMANCE/SOCIOLOG
CHANSON SOUNDS

Klara. Blijf verwonderd.

Beleef klassieke muziek van de middeleeuwen
tot vandaag in een historisch kader

FESTIVAL VAN VLAANDEREN ANTWERPEN

AMUZ

26|27

met o.a.

Olga Pashchenko | Solomon's Knot | Les Trouveurs & Marc Mauillon |
Sophie Karthäuser & Les Muffatti | Ensemble Céladon | PER-SONAT |
Bart Coen & Mario Sarrechia | Cantoria | Viktoria Mullova & Alasdair Beatson |
Naruhiko Kawaguchi | Léa Desandre & Thomas Dunford |
Lucile Richardot & Ensemble Correspondances |
Margret Köll | Benjamin Alard |
A nocte temporis

Info & tickets www.amuz.be

HAAL MEER UIT DE VERPLICHTE E-FACTURATIE

E-facturatie is vanaf 2026 verplicht voor Belgische bedrijven. Los van de praktische besommingen brengt die wetgeving ook opportuniteiten mee. Arco begeleidt ondernemers niet alleen bij een soepele overstap maar maakt het ook mogelijk om te connecteren met de indirecte taxoplossingen van deloitte om nog meer automatisering mogelijk te maken.

WAT IS E-FACTURATIE?

E-facturatie is het elektronisch verzenden en ontvangen van facturen in een gestandaardiseerd formaat. E-facturen zijn dus geen digitale facturen (Pdf's, Word- of Excelbestanden), maar wel gestructureerde XML-bestanden die voldoen aan Europese normen. Het grote voordeel is dat je ze razendsnel, foutloos en zonder menselijke tussenkomst kan verwerken.

Oscar Van Kesbeekstraat 1 - 2800 Mechelen T
015 28 90 30 M info@arco.be W arco.be

BOEK JE
AFSPRAAK
HIER

COLOFON

ORGANISATIE

Mathias Coppens
directeur
Dr. Jelle Dierickx
programma Lunalia 2026
Michaela Defever
marketing & PR
Iris Teunissen
productie

PROGRAMMABOEK

Mathias Coppens
Michaela Defever
Charlotte De Decker

RAAD VAN BESTUUR

Marc De Geyter
voorzitter
Kris Vreys
ondervoorzitter
Greet De Clerck
Liana Davtyan
François Mylle
Annemarie Peeters
Jerry Aerts
Bart Van Reyn
Annick Schramme
Björn Siffer

ALGEMENE VERGADERING

Michel Vanholder (voorzitter), Rogier Chorus, Heidi De Nijn, Frank Nobels, Nicole Van Dessel, Bart Van Reyn, Ludo Kools

GRAFISCH ONTWERP EN CAMPAGNEBEELDEN

www.emilielauwers.be

WETTELIJK DEPOT: D/2016/0180/37

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever. Programma onder voorbehoud van wijzigingen. Het is niet toegelaten beeld- of geluidsopnamen te maken tijdens de concerten zonder expliciete toelating van de directie van het Festival van Vlaanderen Mechelen/Kempen.

CONTACT

Festival van Vlaanderen Mechelen
Onder-den-Toren 12, 2800 Mechelen
T +32 (0)15 20 49 82
mechelen@festival.be
www.lunalia.be

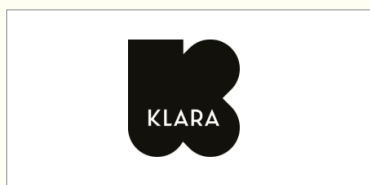
SUBSIDIENTEN

PARTNERS

SPONSORS

EUROPEAN FESTIVAL ASSOCIATION

Het Festival van Vlaanderen Mechelen maakt deel uit van de koepel Festival van Vlaanderen en is lid van de European Festival Association.

